

Yhteyshenkilö:
Jere Nieminen
jere@villivyohyke.net
040-5224476

Tampereen kaupunki
kirjaamo@tampere.fi

KUNTALAISALOITE

Selvitetään Tammerkosken virran vapauttamisen tekniset edellytykset sekä arvioidaan niiden taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset

Pyydämme Tampereen kaupunkia tekemään tai teettämään selvityksen Tammerkosken uoman kehittämisestä ja virran vapauttamisesta. Selvityksessä tulee tarkastella kosken kuohujen palauttamisen teknisiä edellytyksiä sekä arvioida muutoksien taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

Tämän kuntalaisaloitteen taustalla on Villi vyöhyke ry:n ja Mieluisa –kollektiivin tulevaisuudenkuva ”Kuohujen paluu. Tulevaisuudenkuva Tammerkosken kuohujen vapauttamisesta (2014)”¹. Aloitteen tekijät pitävät selvittämisen arvoisena, olisivatko vapaana virtaavan Tammerkosken virkistys-, imago- ja matkailuhyödyt suuremmat kuin nykyisellään sähköntuotannosta saatavat tuotot.

Tammerkosken uoman kehittäminen täydentää valmisteilla olevaa Tampereen keskustan strategista osayleiskaavaa. Strategisen osayleiskaavan luonnosvaihtoehtoeidoissa mainitaan, että Tammerkosken ”rakentamisen ja muiden toimenpiteiden on tuettava valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön säilyttämistä ja kehittämistä”. Kosken uoman rakentamista ja kehittämistä ei ole tarkasteltu strategisessa osayleiskaavassa yksityiskohtaisemmin, joten tämän kuntalaisaloitteen ehdottama selvitys täydentää meneillään olevaa kaavatyötä.

Tämä kuntalaisaloite ja sen myötä tehtävä selvitys täydentää kantakaupungin yleiskaavaa 2040 varten tehtäviä taustaselvityksiä.

Kuntalaisaloitteen tekijät toivovat yhteydenottoa ja vuorovaikutusta tätä aloitetta valmistelevilta virkahenkilöiltä.

¹ Tulevaisuudenkuvan voi ladata verkosta Villi vyöhyke ry:n sivuilta: <http://villivyohyke.net/yhteiskunnalliset-avaukset/>, sekä Mieluisa –kollektiivin sivuilta: <http://mieluisa.fi/the-return-of-the-rapids/>. Tulevaisuudenkuva on jätetty Tampereen kaupungille tämän kuntalaisaloitteen liitteenä.

Ehdotamme, että selvitys kattaa seuraavat alueet ja paikat Tammerkoskessa:

- Koskenniskan sulkuportit
- Finlaysonin voimalaitoskanava
- Tampellan voimalaitoskanava
- Sähkölaitoksen sulkuportit ja maisemaputous
- Takon kartonkitehtaan sulkuportit
- Kosken uoma koko pituudeltaan koskenniskalta Ratinan suvantoon

Ehdotamme, että Tammerkosken kehittämisen teknisten edellytysten sekä sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan muun muassa seuraavia näkökohtia:

Voimalaitosrakenteiden muuttaminen:

- Voimalaitospatojen ja –sulkuporttien purkaminen
- Maisemaputouksen purkaminen
- Kalatien rakentaminen kosken yläjuoksulle
- Voimalaitoskäytön yhdistäminen virran vapauttamiseen (osittainen/supistettu energiantuotanto)

Kosken uoman rakentaminen ja kehittäminen:

- Luonnonmukaisten elementtien käyttäminen (mm. kivet, lohkareet ja könkäät)
- Rakennettujen elementtien käyttäminen (mm. vallirakenteet)
- Kiivaasti kuohuvien kohtien ja viipyilevien suvantopaikkojen rakentaminen
- Uusien oleilu- ja kävelytasanteiden rakentaminen
- Luonnon kehittäminen (kasvillisuus ja eläimet, joista erityisesti järvikalat)

Vapautetun kosken ylläpitäminen ja hallinta:

- Kosken säätelymahdollisuuden säilyttäminen
- Vapautetun kosken virran hallinta eri vuodenaikoina ja eri virtaamilla
- Uudistetun Tammerkosken turvallisuus

Uusien keskustatoimintojen kehittäminen:

- Uusien tapahtumien mahdollisuudet Tammerkoskessa (esim. koskenlasku, koskimelonta, kalastus)
- Voimalaitosrakennusten uudet käyttömahdollisuudet

Tammerkosken kehittämisen taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset

- Vaikutukset kansallismaisemaan
- Vaikutukset energiantuotantoon
- Vaikutukset virkistäytymiseen ja kaupunkielämään
- Vaikutukset kaupunkikuvaan
- Vaikutukset Tampereen imagoon
- Vaikutukset Tampereen matkailuun

Jatkosuunnittelun vaiheet:

- Selvitetään ne toimijat ja tahot, jotka otetaan mukaan kosken kehittämistyöhön
- Jatkotoimenpiteet ja -suunnitelmat Tammerkosken kehittämiseksi